

Valtiovarainministeriölle

VM120:00/2024

Luottolaitoslainsäädännön uudistaminen

Finanssiala kannattaa kansallisen luottolaitoslainsäädännön päivittämistä – jatkovalmistelussa kiinnitettävä huomio joihinkin sisällöllisiin ja teknisiin yksityiskohtiin

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta lausua luottolaitoslainsäädännön uudistamista koskevasta työryhmämietinnöstä ("Pankkipaketti II"). FA on osallistunut työryhmämietinnön valmisteluun työryhmän jäsenenä ja pitää kansallisen luottolaitoslainsäädännön päivitustyötä tärkeänä. FA pitää mietinnössä esitettyjä päälinjoja oikeina. Samalla jatkovalmistelussa on kuitenkin kiinnitettävä huomio joihinkin sisällöllisiin ja teknisiin yksityiskohtiin, joita työryhmävalmistelussa ei ehditty riittävästi käsitellä, kuten FA lausumassaan työryhmämietintöön nosti esille.

- FA pitää valtiovarainministeriön työryhmän linjauksia pääosin onnistuneina.
- FA kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että erityisesti yhteenliittymälainsäädäntöön on liittynyt hyvin laaja-alaisia ja syvää asiantuntemusta edellyttäviä sääntelytarpeita, joita ei työryhmällä käytävissä olevan ajan puitteissa ole ollut mahdollista kaikilta osin valmistella riittävän kattavasti ja yksityiskohtaisesti. Tämän vuoksi jatkovalmistelussa on varmistuttava, ettei ehdotettavaan hallituksen esitykseen jää tästä johtuvia puutteita.
- Liiketoiminnan luovutusta koskevat säännökset tulee säilyttää voimassa olevan lainsäädännön mukaisina.
- Luottolaitosten yhteenliittymistä annettavaa lakiehdotusta on tarpeen tarkistaa useilta osin:
 - sovellettavia konsolidointitasoja koskevia säännöksiä tulee selventää;
 - nykyinen salassapitosäännös tulee säilyttää;
 - laissa ei tule säännellä yhtiöoikeudellisia päätöksentekotasoja;
 - riskienhallintaa koskevaa jäsenpankkipoikkeusta on tarkennettava;
 - CRR:n II osa tulee sisällyttää jäsenpankkipoikkeusmahdollisuuden piiriin;

- tilinpäätössäännöksissä on huomioitava se, että yhteenliittymään kuuluvien yritysten määräysvallassa voi olla yhteenliittymän määritelmän ulkopuolelle jääviä yrityksiä;
- keskusyhteisön on voitava huolehtia yhteenliittymän digitaalisen yhdistellyn tilinpäätöksen ja yhteenliittymän kestävyysraportin toimittamisesta rekisteriviranomaiselle;
- uusien vaatimusten voimaantulolle on varattava riittävä siirtymäaika.

1 Huomiot luottolaitoslain yleisistä muutoksista

Työryhmän ehdotuksiin sisältyvä nykyisen liikepankkilain 4 luvun ja osuuspankkilain 5 luvun mukaisen liiketoiminnan luovutuksen poistaminen laista (pois lukien tilanteet, joissa luottolaitoksen kaikki varat ja velat siirretään) ja sen korvaaminen suppeammalla talletuskannan luovutuksella olisi FA:n näkemyksen mukaan edellyttänyt laajempaa ja huolellisempaa selvitystä. Nykymuotoinen yleisseuraantotyyppinen liiketoiminnan luovutus on käyttökelpoinen konsepti siirrettäessä huomattava määrä luottolaitoksen varoja ja velkoja toiselle luottolaitokselle, koska velkojen siirto ei tällöin vaadi kaikkien velkojien suostumusta, mikä olisi tilanne yleisten siviilioikeudellisten oppien mukaan (edellyttäen, ettei suostumusta ole jo annettu asianomaisia velkoja koskevissa sopimusehdoissa). Talletuskannan siirron lisäksi liiketoiminnan luovutus soveltuu myös esimerkiksi luottolaitoksen liikkeeseen laskemien joukkolainojen siirtoon uudelle liikkeeseenlaskijalle ja tätä mahdollisuutta on myös hyödynnetty käytännössä.

Hallituksen esityksen jatkovalmistelussa tulisi FA:n näkemyksen mukaan kiinnittää huomiota suunnitellun muutoksen etuihin ja haittoihin. Nykymuotoinen liiketoiminnan luovutus muistuttaa läheisesti osittaisjakautumista, ja tähän liittyen tulisi selvittää muun muassa nykyisen lain mukaisen liiketoiminnan luovutuksen verotukselliset erot suhteessa osittaisjakautumiseen. Edellä mainittujen tilanteiden lisäksi liiketoiminnan luovutus voi olla käyttökelpoinen konsepti esimerkiksi luottolaitoksen kriisinratkaisussa, kun luottolaitoksen varoja ja velkoja on ensin siirretty väliaikaiselle laitokselle luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 10 luvun mukaisesti, ja tämän jälkeen niitä siirretään väliaikaiselta laitokselta kolmannelle taholle, jolloin kriisinratkaisulain 12 luvun mukaiset kriisinratkaisuviranomaisen toimivaltuudet tai saman lain 13 luvun mukaiset suojamekanismit eivät välttämättä enää sovellu. Tällöin on epäselvää, voidaanko luottolaitoksen velat siirtää edelleen väliaikaiselta laitokselta uudelle vastaanottajalle tarvittaessa ilman asianomaisten velkojen velkojien myötävaikutusta. Kriisinratkaisulaki ja EU:n kriisinratkaisudirektiivi (BRRD) eivät sisällä selkeitä säännöksiä tätä tilannetta ajatellen. Vaikka kriisinratkaisulain 10 luvun 4 §:n perusteluista (HE 175/2014)

löytyy tukea tulkinnalle, että vastaavat periaatteet kuin varojen ja velkojen siirrossa väliaikaiselle laitokselle soveltuvat, on tilanne kriisinratkaisulainsäädännön valossa epäselvä. Tällöin nykymuotoisen liiketoiminnan luovutuskonseptin hyödyntäminen voisi olla tarpeen turvaamaan kriisinratkaisun tehokas loppuunsaattaminen.

Liiketoiminnan luovutuskonseptin säilyttäminen nyky muodossaan ei FA:n näkemyksen mukaan poissulje sitä, etteikö lakiin voisi sisällyttää myös ehdotuksen mukaisen erillisen talletuskannan siirtokonseptin, jos tämä ehdotettu uusi konsepti katsotaan hyödylliseksi kriisinratkaisu- ja/tai talletussuojasääntelyn näkökulmasta. Mikäli nykyisenlaiset liiketoiminnan luovutusta koskevat säännökset pidetään voimassa, niiden soveltamisalaa tulisi kuitenkin rajata niin, etteivät ne sovellu jokaisten yksittäisten varojen ja velkojen luovutukseen (kuten esimerkiksi yksittäisen syndikoidun luottosopimuksen mukaisten oikeuksien ja velvollisuuksien siirtoon), kuten säännösten nykyisen sanamuodon mukaan on mahdollista tulkita.

Hallintoneuvoston rinnastaminen hallitukseen luottolaitossääntelyssä

Luottolaitoslain 7 luvun 1 §:n 5 momenttiin ehdotetaan muutosta, jolla selvennettäisiin rajanvetoa siitä, milloin hallintoneuvosto on sääntelyllisesti rinnastettava hallitukseen. Ehdotetun virkkeen mukaan toimitusjohtajan valintaa ja vapauttamista koskeva tehtävä ei sellaisenaan aiheuttaisi hallintoneuvoston rinnastamista hallitukseen, jos hallintoneuvosto sääntömääräysten perusteella ainoastaan päättää asiasta hallituksen esityksestä.

FA ehdottaa, että hallituksen esityksen ohella säännöksessä huomioitaisiin myös tilanne, jossa esitys tehdään luvun 3 §:ssä tarkoitetun nimitysvaliokunnan toimesta.

Lisäksi FA katsoo, että momenttia on tarpeen selkeyttää ja yksityiskohtaisia perusteluja tarkentaa, jotta siitä käy paremmin ilmi, että hallintoneuvostoon sovelletaan vain niitä hallitusta koskevia luottolaitossääntelyn vaatimuksia, jotka ovat tarpeen hallintoneuvostolle siirretyt tehtävät huomioon ottaen.

Vastaava muutos olisi samoin perustein tarpeen huomioida myös muualla luottolaitoslaissa, jossa säädetään hallintoneuvoston rinnastamisesta hallitukseen (LLL 8:1 ja 9:3).

2 Huomiot yhteenliittymälaista

Uusi laki luottolaitosten yhteenliittymistä vahvistaa luottamusta suomalaiseseen pankkijärjestelmään

Suomen pankkimarkkinoiden keskeinen ominaispiirre on talletuspankkien yhteenliittymämalli. Tämän toimintamallin oikeudellinen perusta on EU:n vakavaraisuusasetuksessa ja -direktiivissä, mutta suurimmalta osin lainsäädäntö on kansallista. Yhteenliittymämallia hyödyntävät kaikki Suomessa toimivat osuus- ja säästöpankkiryhmät. Yhteenliittymämalli osaltaan mahdollistaa sen, että koko Suomen alueella voi toimia eri kokoisia pankkeja, jotka palvelevat paikallisesti tai alueellisesti toimialueensa kotitalouksia ja yrityksiä.

Nykyinen laki on peräisin vuodelta 2009 ja ajalta ennen yhtenäistettyä EU:n pankki- ja kriisinratkaisusäätelyä, joten lain kokonaisuudistus on perusteltua. FA kannattaa uuden lain säätämistä. Keskeinen tavoite on julkisen luottamuksen lisääminen yhteenliittymämallin toimintaan. Ehdotuksella selkiytetään keskusyhteisön valvonnan roolia sekä suhteessa jäsenluottolaitoksiin että finanssivalvontaviranomaisiin. Toiseksi tavoitteet kansallisen liikkumavaran hyödyntämiseksi ja tarpeettoman hallinnollisen taakan purkamiseksi ovat kannatettavia. Suomessa toimivat finanssiryhmät harjoittavat tyypillisesti laaja-alaista liiketoimintaa ja päällekkäisten säätelyvaatimusten karsiminen on tervetullutta.

Jatkovalmistelussa on varmistettava, että esitetyt rahoitusmarkkinapoliittiset tavoitteet toteutuvat myös yksityiskohtaisten säännösten tasolla. Tämä koskee esimerkiksi konsolidaatiotasoja koskevien säännösten selkiyttämistä ja luopumista päällekkäisestä vaatimuksesta laatia erillinen keskusyhteisökonsernin konsernitilinpäätös. FA panee merkille, että jäsenluottolaitoksille myönnettävistä riskienhallinnallisista poikkeuksista vallitsee eri näkemyksiä. Keskusyhteisön ohjauksen toimivuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi riskienhallinnallista poikkeussäännöstä tulisi yksinkertaistaa sekä varmistaa, että EU:n vakavaraisuusasetus (CRR, osa II) on kokonaisuudessaan poikkeuksen piirissä.

Sisäisen hallinnon säätelyn osalta uuden lain tulee mahdollistaa hallituksen tehokas päätöksenteko ja kyky delegoida sisäisten vaatimusten antamista koskevaa päätösvaltaa keskusyhteisössä.

Yhteenliittymien toiminnan kannalta keskeinen salassapitoa koskeva säännös tulisi sisällyttää myös uuteen lakiin lähtökohtaisesti samansisältöisenä.

Uusien vaatimusten voimaantulolle on varattava riittävän pitkä siirtymäaika.

Laki luottolaitosten yhteenliittymistä

Konsolidointitasoja ja tilinpäätöstä koskevien vaatimusten selkiyttämällä luovutaan tarpeettomasta hallinnollisesta taakasta

Konsolidoidun valvonnan tavoitteena on, että valvontaviranomaiset arvioivat pankkiryhmiä yhtenä taloudellisena kokonaisuutena. Työryhmässä keskustellun mukaisesti uuden lain tavoitteena voidaan kannattaa päällekkäisiin alakonsolidaatiosäännöksiin liittyvien epäselvyyksien poistamista. Konsolidaatiosäännösten selkeys on tärkeää ulkoisten sidosryhmien, kuten valvojien ja sijoittajatahojen näkökulmasta. EU:n vakavaraisuusasetuksen konsolidointitasojen sääntelyn lähtökohtana nimittäin on, että jäsenvaltiossa sovellettava ainoa konsolidointitaso on ylin jäsenvaltiossa sijaitseva emoyritys.

FA pitää tärkeänä, että tämä periaate käy laista ja sen perusteluista selkeästi ilmi, jotta lain yhtenä keskeisenä tavoitteena oleva hallinnollisen taakan vähentäminen voi toteutua. Sen varmistamiseksi, että periaate toteutuu johdonmukaisesti koko laissa, on tarpeen tehdä seuraavat muutokset:

- yhteenliittymän määritelmästä (1:2 §) tulee pykälästä poistaa viittaukset keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin, jotta yhteenliittymän määritelmä ei hämarrä edellä todettua periaatetta; viittaus konsolidointiryhmiin voidaan asiasisällön muuttumatta korvata sisällyttämällä määritelmään yhteenliittymään määräysvallassa yksin tai yhdessä olevat luotto- ja rahoituslaitokset ja palveluyritykset;
- keskusyhteisön rinnastamisessa luottolaitosryhmän emoyritykseen (2:9 §) tulee varmistaa, että luottolaitosryhmän emoyritystä koskevia vaatimuksia sovelletaan yhteenliittymän konsolidoitujen vaatimusten osalta keskusyhteisöön, koska ilman tätä lisäystä säännös velvoittaisi keskusyhteisöä konsolidoimaan sen ja sen tytäryritysten muodostaman luottolaitosryhmän, mikä olisi ristiriidassa edellä todetun lakiehdotuksessa muuten omaksutun peruseriaatteen kanssa;
- tilinpäätössääntelyä koskevat muutosehdotukset esitetään lausunnossa jäljempänä omassa kohdassa, mutta jo tässä kohden on tarpeen korostaa, että laista tulisi poistaa vaatimus keskusyhteisökonsernin konsernitilinpäätöksen laatimisesta (7:4 §), koska
 - muilta osin lakiehdotus ei edellytä konsolidointia tällä tasolla;
 - konsernitilinpäätöksellä ei nykyisen yhtiölainsäädännön mukaan ole merkitystä myöskään voitonjakorajoitusten kannalta;
 - sidosryhmät kuten sijoittajat ja luottoluokituslaitokset arvioivat ainoastaan koko yhteenliittymän taloudellista asemaa.

Salassapitovelvollisuutta koskevat poikkeukset

Voimassa olevassa yhteenliittymälaisissa on erillinen salassapitovelvollisuutta koskeva 38 §, joka ottaa huomioon yhteenliittymän rakenteesta johtuvat tietojen antamiseen liittyvät erityispiirteet ja tarpeet. Tämä lainkohta puuttuu työryhmämietinnöstä ja se tulee kirjata uuteen lakiin asiasisällöltään muuttumattomana (ks. pykäläehdotus 14 luvun 3 §:ksi).

Yhteenliittymien liiketoiminta on tähän asti rakentunut TYL 38 §:ssä säädettyjen salassapitovelvollisuutta koskevan poikkeuksen varaan. Luottolaitoslain yleissäännökset eivät siten yksin ole riittäviä. Varsinkin, kun kysymystä ei ole lainkaan käsitelty aiemmassa ministeriön arviomuistiossa, eikä myöskään työryhmässä, muutos olisi kohtuuton. Sillä olisi mittavat vaikutukset yhteenliittymien nykyisiin toimintaedellytyksiin, koska nykyiset tietojärjestelmät ja niihin perustuva yhteenliittymän nykyinen toiminta perustuvat nykyisen salassapitosäännöksen soveltamiselle.

Nykyinen oikeustila on ollut voimassa vuodesta 2019 ja yhteenliittymät ovat laatineet tietojärjestelmänsä ja siihen perustuvat toimintamallinsa luottaen nykyisen oikeustilan pysyvyyteen. Nykyisen lain soveltamisesta ei ole myöskään käytännössä aiheutunut sellaisia ongelmia, joiden vuoksi nykyistä oikeustilaa tulisi muuttaa. Tämän vuoksi uudessa laissa olisi välttämätöntä säätää, että yhteenliittymään kuuluvat yritykset voivat luovuttaa toisilleen tietoja, jotka ovat tarpeen yhteenliittymän liiketoiminnan ja muun toiminnan järjestämiseksi. Perusteluissa voidaan tarvittaessa tarkentaa, minkälaisiin tietoihin säännöstä on tarkoitus soveltaa.

Yhteenliittymien sääntö- ja ohjekokoelmat ovat yksityiskohtaisia – keskusyhteisöjen hallitusten tulee voida delegoida tätä ohjausvaltaa yleisten corporate governance -periaatteiden mukaisesti

Yhteenliittymien sisäisen ohjauksen ja -valvonnan järjestelmä edellyttää hyvin yksityiskohtaista sisäistä sääntökirjaa. Siltä osin, kun keskusyhteisö on antanut jäsenluottolaitoksilleen luvan poiketa EU:n vakavaraisuusasetuksen vaatimuksista, sen tulee asettaa vastaavat sitovat vaatimukset jäsenluottolaitoksille omissa säännöissään.

Keskusyhteisön hallitus vastaa viime kädessä sitovien vaatimusten laatimisesta, mutta vaatimusten ja ohjeiden suuri määrä on otettava huomioon arvioitaessa oikeaa päätöksentekotasoa. Nykyisten sitovien ohjeiden laajuuden vuoksi ehdotettu vaatimus sitovien vaatimusten hyväksymisestä keskusyhteisön hallituksessa tulisi poistaa. Sitovien vaatimusten määrä on niin suuri ja vaatimukset niin yksityiskohtaisia, että niiden käsittely hallituksessa veisi kohtuuttomasti aikaa ja vaikeuttaisi hallituksen muuta työskentelyä.

FA:n käsityksen mukaan tästä saavutettiin työryhmässä yhteisymmärrys ja tämä olisi hyvä lisätä pykäliin (5:2.1, 5:3, 5:4.1, 6:8.1-2, 7:5, 10:6.3, 10:7.1 ja 10:8.1).

Muutoinkaan laissa ei tulisi ottaa kantaa siihen, missä määrin hallitus voi delegoida päätöksentekoa keskusyhteisön johdolle vaan se tulisi jättää keskusyhteisön hallituksen työjärjestyksen tms. varaan. Luottolaitosten sisäistä hallintoa (corporate governance) koskeva puitesääntely ja sitä täydentävä tekninen ja ohjemuotoinen Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) sääntely sisältää itsessään riittävän ohjauksen, millä tasolla päätöksenteon tulee tapahtua.

Lainsäädännön yrityskohtainen soveltamisala

Vaikka lain yrityskohtainen soveltamisala kattaakin luonnollisesti lähinnä yhteenliittymään kuuluvat yritykset, eräiden pykälien soveltamisalassa on kuitenkin perusteltua ottaa huomioon, että yhteenliittymään kuuluvien yritysten määräysvallassa voi olla muitakin kuin yhteenliittymään (ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymään) kuuluvia yrityksiä ehdotetun 2 luvun 2 §:n nojalla.

Tällaiset yhteenliittymän määräysvallassa olevat yritykset on sisällytettävä ainakin

- sallittua liiketoimintaa koskevan säännöksen soveltamisalaan ryhmän sisäisten palvelujen tarjonnan osalta, koska ei ole perusteltavissa, että osa ryhmän sisäisistä yrityksistä olisi jätettävä ryhmän sisäisten palvelujen ulkopuolelle (2:2 §)
- määriteltäessä yhteenliittymän yhdisteltyyn tilinpäätökseen sisällytettäviä yrityksiä, koska olisi kirjanpitolain perusperiaatteiden vastaista jättää osa määräysvallassa olevista yrityksistä konsernitilinpäätökseen rinnastettavan yhdistellyn tilinpäätöksen ulkopuolelle (4:1 §).

Jäsenpankkipoikkeuksen ala ja soveltamisedellytykset

Jäsenpankkipoikkeuksen soveltamisalaa ja myöntämisedellytyksiä tulisi tarkistaa seuraavasti:

- EU:n vakavaraisuusasetuksen toinen osa tulisi sisällyttää kokonaisuudessaan jäsenpankkipoikkeusmahdollisuuden piiriin (6:1 §) seuraavista syistä:
 - EU:n vakavaraisuusasetuksen 10 artikla sallii jäsenpankkipoikkeuksen koko asetuksen toisesta osasta.

- Nykyisessä laissa on otettu huomioon mahdollisuus myöntää jäsenpankkipoikkeus osakkeiden ja osuuksien omistamista rahoitusalan ulkopuolisissa yrityksissä koskevista määrällisistä rajoituksista eikä ole perusteltavissa, että lakia kiristettäisiin tältä osin nykyisestä vastoin lakiehdotuksessa muuten omaksuttua yleislinjaa.
- Asetuksen toiseen osaan sisältyviä omien varojen hyväksymismenettelyä koskevia säännöksiä ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa erikseen jokaisessa luottolaitoksessa, siltä osin kuin hyväksyttävät pääomainstrumentit määritellään keskitetysti keskusyhteisössä, kuten nykyisin käytännössä tapahtuu.
- Riskienhallintaa koskeva 6 luvun 5 §:n 4 momenttia tulisi tarkentaa. Keskusyhteisön valvontatoiminnon sijaan tulisi käyttää termiä ”keskusyhteisön riippumaton riskienvalvonta”. Tällä viitataan yhteenliittymien keskusyhteisön toiseen puolustuslinjaan. Laista kävisi näin paremmin ilmi, että riskipäätökset ovat ensimmäisen puolustuslinjan liiketoimintapäätöksiä. Tässä viitattaisiin toisen puolustuslinjan tekemisiin riskienvalvonnallisiin päätöksiin ja linjauksiin, jotka tulisi voida tehdä keskitetysti. Toisen puolustuslinjan tehtävänä on rakentavasti haastaa liiketoiminnan päätöksiä, mutta viimekädessä liiketoimintaratkaisut tehdään ensimmäisessä puolustuslinjassa. Tämä vastaa lainsäädännöstä ja Euroopan pankkiviranomaisen sisäistä hallintoa ja valvontaa koskevista ohjeista tulevia yleisiä periaatteita.

Yhteenliittymän tilinpäätös

Yhteenliittymän tilinpäätöstä koskevaa sääntelyä tulisi selkeyttää ja yksinkertaistaa. Tällä osa-alueella voidaan purkaa päällekkäistä sääntelyä ja konkreettisesti vähentää turhaa hallinnollista raportointitaakkaa. Laissa on tarpeen varmistaa, että

- siitä poistetaan vaatimus keskusyhteisökonsernin konsernitilinpäätöksen laatimisesta (7:4 §), koska muilta osin lakiehdotus ei edellytä konsolidointia tällä tasolla. konsernitilinpäätöksellä ei nykyisen yhtiölainsäädännön mukaan ole merkitystä myöskään voitonjakorajoitusten kannalta. Lisäksi sidosryhmät kuten sijoittajat ja luottoluokituslaitokset arvioivat ainoastaan koko yhteenliittymän taloudellista asemaa.
- rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan yhteenliittymän ei tarvitse laatia erillistä tilinpäätöstä yhteenliittymästä, vaan ryhmän vakuutusyhtiöt voidaan yhdistellä yhdisteltyyn tilinpäätökseen; FA korostaa, että sen ehdottama lainsäädäntöratkaisu olisi linjassa rahoitus- ja

vakuutusryhmittymien laista annetun lain ryhmittymän tilinpäätöstä koskevien vaatimusten kanssa (7:2 §);

- yhteenliittymän osuus koko rava-ryhmittymän tuloksesta ja taseesta ilmoitetaan CRR:n pilari III:n nojalla eikä laissa tulisi olla tältä osin päällekkäistä sääntelyä (7:2 §);
- siinä otetaan huomioon eduskunnan hyväksyttävänä parhaillaan oleva kirjanpitolain muutos (KPL 3:8.4; HE 96/2026 vp), jonka mukaan mm. vakuutusyhtiöihin ja pankkeihin tai näiden sivuliikkeisiin ei sovelleta digitaalisesti raportoivaa kirjanpitovelvollista koskevia säännöksiä. Ehdotetun KPL 3 luvun 8 §:n 4 mom. ulkopuolelle esitetään jätettäväksi luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt siksi, että ne ovat erityisessä viranomaisvalvonnassa harjoittamansa toiminnan vuoksi. FA katsookin, että yhteenliittymälaisissa olisi tarpeen varmistaa, että keskusyhteisö voi ilmoittaa yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen rekisteriviranomaiselle digitaalisena ja muut yhteenliittymään kuuluvat yritykset oman erillistilinpäätöksensä fyysisenä (7:1 §);
- keskusyhteisö voi toimittaa keskitetysti rekisteriviranomaiselle yhteenliittymää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymää koskevat kirjanpitolain edellyttämät kestävyysraportointiin liittyvät tiedot (7:3 §);
- yhteenliittymän toimintakertomus ja puolivuotiskatsaus laaditaan koko yhteenliittymän tai, jos yhteenliittymä kuuluu rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, koko ryhmittymän osalta (7:1–2 ja 8 §);
- yhteenliittymän yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden vahvistavaa elintä ei lukittaisi lain tasolla hallitukseen, vaan vahvistavan elimen yksilöinti jätettäisiin keskusyhteisön harkintaan, joka osaltaan varmistaisi myös lain johdonmukaisuuden suhteessa mitä edellä esitetään sitovien vaatimusten käsittelystä hallituksessa (7:5 §).

Lain yleinen selkeys ja informatiivisuus

Lain yleistä selkeyttä ja informatiivisesta tulisi parantaa jatkovalmistelussa.

- Yhteenliittymille myönnettävät poikkeukset (waiver) ovat lain keskeinen ominaispiirre. Uudessa laissa käytettäisiin termiä ”soveltamistaso”. FA pitää voimassa olevan lainsäädännön kirjoittamistapaa tältä osin vakiintuneena ja toimivana ja esittää harkittavaksi, että tämä kirjoitustapa omaksuttaisiin myös uuteen lakiin.
- Lisäksi jäsenpankkipoikkeusten osalta on jäänyt joihinkin kohtiin epäselvä sanamuoto ”ei kokonaan tai osittain sovelleta”. Koska jäsenpankkipoikeus

on lain keskeinen elementti, sitä koskevien säännösten selkeyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tämän vuoksi em. sanamuoto tulisi korvata sanamuodolla ”jätetään kokonaan tai osittain soveltamatta”.

- Perusteluista ei käy riittävän selkeästi ilmi Finanssivalvonnan keskusyhteisölle lain 6 luvun nojalla myöntämä lupa on tarkoitettu lähtökohtaisesti pysyväksi ja koko yhteenliittymään eikä yksittäisiin luottolaitoksiin kohdistuvaksi; FA pitää lisäksi lain soveltamisen ennustettavuuden ja oikeusvarmuuden sekä yhteenliittymämallia kohtaan tunnettavan yleisen luottamuksen varmistamiseksi välttämättömänä, että ehdotettu valvojan velvollisuus myöntää poikkeuslupamahdollisuus laissa säädettävien edellytysten täytyessä säilyy lopullisessa lakiehdotuksessa.

Rahanpesun torjuntaan liittyvät säännökset

Lakiehdotuksessa on vain osittain huomioitu heinäkuussa 2027 sovellettavaksi tuleva rahanpesuasetus. Lakiehdotuksessa keskusyhteisölle on annettu mahdollisuus antaa sitovia vaatimuksia jäsenluottolaitoksille rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi. FA katsoo, että:

1. Lakiin tulisi selvyiden vuoksi ottaa nimenomainen säännös siitä, että keskusyhteisö katsotaan asetuksen 2024/1624 (rahanpesuasetus) 16 artiklan tarkoittamaksi konsernin emoyhteisöksi ja siihen sovelletaan 16 artiklan vaatimuksia. Säännös olisi luonteeltaan oikeustilaa selventävä eikä kyseessä ole asetuksesta poikkeava säännös. Asetuksen johdannon kohdassa 44 todetaan, että vakavaraisuusasetuksen 10 artiklan mukaisia yhteenliittymiä tulee pitää konserneina rahanpesuasetusta sovellettaessa.
2. Kansallisen rahanpesulain uudistamisen jatkovalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota yhteenliittymärakenteisiin. Rahanpesuasetus rajoittaa tietyt toiminnallisuudet (erityisesti tietojen vaihto ja tietojen luovuttaminen, epäilyttävistä liiketoimista ilmoittaminen) rahanpesun ilmoitusvelvollisille. Nykylain nojalla keskusyhteisö on tällainen vain osittain ja tämä hybridisoveltaminen on kansallinen poikkeus, jota ollaan erikseen jatkamassa. Kuudes rahanpesudirektiivi kuitenkin mahdollistaa jäsenvaltioiden säätävän muitakin kuin asetuksessa määritellyjä toimijoita asetuksen soveltamisalaan kokonaan tai osittain. Keskusyhteisöjen valvonnallinen rooli on täten mahdollista turvata kansallisella lainsäädännöllä ja siten tehostaa rahanpesun valvontaa. Rahanpesulain viimeisimmän hallituksen esityksen mukaan asia oltaisiin kuitenkin jättämässä Euroopan Rahanpesuviranomaisen teknisten sääntelystandardien varaan, mikä voi vaarantaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen tehokkaan toteuttamisen yhteenliittymämallisissa toimijoissa.

Siirtymäsäännökset

Uusi lainsäädäntö muuttaa siinä määrin nykyistä oikeustilaa, että sen soveltamiselle on varattava riittävä siirtymäaika, jotta yhteenliittymät voivat varautua ajoissa muutoksiin. Tämän vuoksi FA katsoo, että uusi laki voisi tulla voimaan aikaisintaan 1.7.2027.

Jäsenpankkipoikkeusten määräaikaisuudesta seuraa ja niiden erilaisesta päättymissyklistä seuraa, että uuden lain mukaisten päätösten valmistelulle on varattava riittävä siirtymäaika, samoin uuden lain vaatimukset täyttävien sitovien vaatimusten valmistelulle. Tämän vuoksi uuden lain mukaisia poikkeuksia ja niiden edellytyksenä olevia sitovia vaatimuksia tulisi soveltaa aikaisintaan vuoden 2029 alusta lukien ja lain voimaan tullessa voimassa olevien päätösten ja TYL 17 §:n nojalla annettujen ohjeiden tulisi olla voimassa siihen saakka, jollei keskusyhteisö sitä ennen hae uuden lain mukaista poikkeuslupaa sovellettavaksi ennen mainittua ajankohtaa.

Keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten uuden lain edellyttämät sääntömuutokset olisi hyväksyttävä vuoden 2028 aikana pidettävässä sääntöjen hyväksymisestä vastaavan hallintoelimen kokouksessa. Koska keskusyhteisön hallituksen jäsenet valitaan vuosittain pidettävässä varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa tai hallintoneuvoston kokouksessa, riittävän valmisteluajan varaamiseksi hallituksen kokoonpanoa koskevat uudet vaatimukset tulisi täyttää aikaisintaan vuoden 2028 aikana pidettävästä hallituksen jäsenten valitsemisesta vastaavan hallintoelimen kokouksesta alkaen. Digitaalisten tilinpäätöskien ja kestävyysraportointien toimittamista koskevaa FA:n ehdottamaa 7 luvun 3 §:ää tulisi soveltaa aikaisintaan tilikaudelta 2027 laadittaviin tilinpäätöksiin sen varmistamiseksi, että rekisteriviranomaisilla on riittävät valmiudet vastaanottaa tiedot.

3 Huomiot kiinnitysluottopankkilaista

Ei lausuttavaa

4 Huomiot säästöpankkilaista

Ei lausuttavaa

5 Huomiot Hypo-laista

Hypoteekkiyhdistyksistä annettuun lakiin ehdotetut muutokset vastaavat varsin hyvin muutoksille asetettuja tavoitteita nykyaikaistaa hypoteekkiyhdistysten toiminnan järjestämismahdollisuuksia saattaa ne muita luottolaitosmuotoja vastaavalle tasolle. Näkemyksemme mukaisesti esitettyihin muutoksiin on pääosin lakiteknisistä syistä tarpeellista tehdä vielä seuraavat tarkennukset:

Hallituksen jäsenet

Ehdotetussa HypoL 18 § 2 momentin 1 kohdassa todetaan, että *”Hallintoneuvoston on erityisesti 1) valittava ja vapautettava ne hallituksen jäsenet ja varajäsenet, jotka on säännöissä määrätty hallintoneuvoston valittaviksi.”*

Ehdotetussa HypoL 19 § 1 momentissa kuitenkin todetaan, että *”Hypoteekkiyhdistyksen hallituksessa on oltava vähintään viisi jäsentä, jotka valitsee hallintoneuvosto.”*

Mainittujen lainkohtien soveltamisessa ristiriita olisi näkemyksemme mukaisesti mahdollinen, koska säännöissä ei voitaisi määrätä toisin niiden hallituksen jäsenten vähimmäismäärästä, jotka hallintoneuvoston on valittava.

Edellä mainitusta syystä esitämme, että 19 § 1 momentti pidetään ehdotetussa muodossaan, mutta 18 § 2 momentin 1 kohta muutetaan kuulumaan seuraavasti:

”Hallintoneuvoston on erityisesti

1) valittava ja vapautettava ne hallituksen jäsenet ja varajäsenet, jotka on määrätty hallintoneuvoston valittaviksi.”

Toimitusjohtaja

Ehdotetussa uudessa HypoL 19 § 3 momentissa todetaan, että *”Hypoteekkiyhdistyksen toimitusjohtajan valitsee hallitus. Säännöissä voidaan määrätä, että toimitusjohtajan valitsee hallintoneuvosto.”*

Jotta ehdotus olisi johdonmukainen 18 § 2 momentin 1 kohdan muotoilun kanssa, ehdotamme, että 19 § 3 momentti muutetaan kuulumaan seuraavasti:

”Hypoteekkiyhdistyksen toimitusjohtajan valitsee ja vapauttaa hallitus. Säännöissä voidaan määrätä, että toimitusjohtajan valitsee ja vapauttaa hallintoneuvosto.”

Liittymismaksu

Ehdotetussa 25 § 1 momentissa todetaan seuraavasti:

”Hypoteekkiyhdistyksen jäseneksi tuleva lainanottaja on velvollinen suorittamaan hypoteekkiyhdistykselle liittymismaksun. Liittymismaksu on suoritettava luottoa myönnettäessä. Hypoteekkiyhdistyksen muu jäsen on velvollinen suorittamaan liittymismaksun jäseneksi liityttäessä.”

Liittymismaksun suorittamisvelvollisuus luottoa myönnettäessä on tulkinnanvarainen sen suhteen, tarkoittaako myöntäminen luottopäätöksen tekemistä vai luoton nostamista. Ensin mainitussa tilanteessa liittymismaksun suorittaminen olisi käytännössä vaikea toteuttaa. Näkemyksemme mukaan asia on ilmaistu voimassa olevassa laissa selkeästi, kun siinä puhutaan yksinkertaisesti ”lainan saamisesta”.

Jäsenyyskriteerien laajentaminen edellyttää sitä, että sääntöjen roolia liittymismaksujen veloittamistavoissa vahvistetaan. Tällainen malli olisi yhdenmukainen ehdotuksissa muutoin esitetyn sääntöjen merkityksen korostamisen kanssa. Säännöille varattava joustamismahdollisuus liittymismaksuissa ei muuttaisi sitä tosiasiaa, että jäsenyys voisi syntyä vasta, kun jäsenyyden mahdollistava palvelu on otettu käyttöön ja liittymismaksu suoritettu.

Edellä mainituista syistä esitämme, että 25 § 1 momentti muutetaan kuulumaan seuraavasti:

”Hypoteekkiyhdistyksen jäseneksi tuleva lainanottaja on lainan saadessaan velvollinen suorittamaan hypoteekkiyhdistykselle liittymismaksun. Hypoteekkiyhdistyksen muu jäsen on velvollinen suorittamaan hypoteekkiyhdistykselle liittymismaksun jäseneksi liityttäessä. Liittymismaksun suorittamisajankohdasta ja suorittamistavasta voidaan säännöissä määrätä toisin.”

6 Huomiot liikepankki- ja osuuspankkilaeista

Ei lausuttavaa.

7 Yleiset huomiot / muut mahdolliset huomiot

Yksityiskohtaiset ehdotukset lausunnossa viitattuihin pykäliin on esitetty tämän lausunnon liitteenä toimitetussa dokumentissa.

Finanssivalvonnan tavoitteita koskeva lausunto on esitetty erillisenä dokumentissa.

FINANSSIALA RY

Veli-Matti Mattila

Johtaja, pääekonomisti

LIITE

FA:n lausunnossa viitattujen lainkohtien ja niiden yksityiskohtaiset perustelujen muotoiluehdotukset
LAKIEHDOTUKSET

Laki**luottolaitosten yhteenliittymistä**

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Yhteenliittymä

Yhteenliittymän muodostavat:

- 1) yhteenliittymän keskusyhteisönä tämän lain 2 luvun mukaisesti toimiva osuuskunta (*keskusyhteisö*);
- ~~2) keskusyhteisön konsolidointiryhmään kuuluvat yritykset;~~
- ~~3) keskusyhteisön jäseneksi 3 luvun 1 §:n mukaisesti liittyneet luottolaitokset (*jäsenluottolaitokset*);~~
- ~~34) jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset;~~
- 5) sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainituilla yhteisöillä ~~mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet on~~ kirjapitolaissa tarkoitettu määräysvalta.

Yksityiskohtaiset perustelut:

2 §. Yhteenliittymä. Pykälässä säädettäisiin, mitkä eri yhteisöt muodostavat yhteenliittymän. Pykälä vastaisi voimassa olevan yhteenliittymälain 2 §:n 1 momenttia. **Koska yhteenliittymään ei voimassa olevan pykälän voimaantulon jälkeen annetun EU:n vakavaraisuusasetuksen 11 artiklan 5 kohdan mukaisesti sovellettaisi muita kuin koko yhteenliittymää koskevaa konsolidointitasoa, jollei artiklan 6 kohdasta muuta johdu, voimassa olevassa pykälässä olevat viittaukset keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin poistettaisiin tarpeettomina. Sen sijaan lakiin jätettäisiin yleinen viittaus, jonka mukaan yhteenliittymään luetaan ehdotetun 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettut yhteisöt, joissa keskusyhteisöllä tai jäsenluottolaitoksilla on yksin tai yhdessä määräysvalta.**

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua luottolaitosta;
- 2) *talletuspankilla* luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 8 §:ssä tarkoitettua talletuspankkia;
- 3) *keskinäisellä vastuulla* tämän lain 8 luvun mukaista keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitosten yhteisvastuuta toistensa veloista;
- 4) ~~*konsolidointiryhmällä* luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 16 §:ssä tarkoitettua konsolidointiryhmää;~~
- 5) ~~*konsolidointiryhmän emoyrityksellä* luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 16 §:ssä tarkoitettua konsolidointiryhmän emoyritystä;~~
- 6) *rahoituslaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta;
- 75) *palveluyrityksellä* luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettua palveluyritystä.

Yksityiskohtaiset perustelut:

3 §. Määritelmät. Pykälässä säädettäisiin lain soveltamisen kannalta keskeisistä määritelmistä. Määritelmät vastaisivat pääosin voimassa olevaan lakiin sisältyviä määritelmiä. **Edellä 2 §:ään ehdotettujen muutosten johdosta määritelmistä kumottaisiin konsolidointiryhmää koskevat määritelmät.**

2 luku

Keskusyhteisö

2 §

Keskusyhteisön liiketoiminta, sijoitustoiminta ja omistusosuudet muissa yrityksissä

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään keskusyhteisön ohjauksesta, valvonnasta ja yhteenliittymän toimintojen järjestämisestä, keskusyhteisö saa ainoastaan tarjota yhteenliittymään ja samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluville ~~rahoitus- ja vakuutusalan~~ yrityksille ja niiden määräysvallassa oleville muille yrityksille niiden tarvitsemia sisäisiä palveluja sekä harjoittaa muuta yhteenliittymän ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän rahoitus- ja vakuutustoimintaan liittyvää liiketoimintaa ja sijoitustoimintaa. Keskusyhteisö ei kuitenkaan saa tässä momentissa tarkoitettulla muulla liike- tai sijoitustoiminnallaan vaarantaa tässä laissa keskusyhteisölle säädettyjen tehtävien toteuttamista.

Yksityiskohtaiset perustelut:

2 §. *Keskusyhteisön liiketoiminta, sijoitustoiminta ja omistusosuudet muissa yrityksissä.*

Ehdotetun *1 momentin* mukaan keskusyhteisön olisi sallittua tarjota yhteenliittymään ja samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluville **ja niiden määräysvallassa oleville yrityksille** niiden tarvitsemia sisäisiä palveluita. **Siten palveluita voisi tarjota ainoastaan säännellyille finanssisektorin yrityksille, jotka kuuluvat samaan ryhmittymään.** Momentti ei mahdollistaisi keskusyhteisölle varsinaista asiakasliiketoiminnan harjoittamista, koska asiakasliiketoiminnan harjoittaminen edellyttää asianmukaista toimilupaa. Keskusyhteisön toimilupa ei kata tällaista toimintaa. Yhteenliittymään kuuluvien yritysten asiakassuhteiden hoitoon liittyvä tuki- ja asiakaspalvelu kuitenkin lukeutuisivat keskusyhteisölle sallituksi toiminnaksi. Momentin tarkoituksena ei ole millään tavoin rajoittaa keskusyhteisön toimesta yhteenliittymässä keskitetysti järjestettäviä riskienvalvonta-, compliance- ja sisäisen tarkastuksen toimintoja, jotka lukeutuvat nimenomaisesti tässä laissa jäljempänä säädettyihin keskusyhteisön tehtäviin.

9 §

Luottolaitoksia koskevien säännösten soveltaminen keskusyhteisöön

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa asetettuja luottolaitosryhmän emoyritystä koskevia vaatimuksia sovelletaan **yhteenliittymän** konsolidoitujen vaatimusten osalta keskusyhteisöön.

Yksityiskohtaiset perustelut:

9 §. *Luottolaitoksia koskevien säännösten soveltaminen keskusyhteisöön.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että luottolaitoslainsäädännössä ryhmän emoyritykselle asetettuja vaatimuksia sovelletaan **yhteenliittymätasolla sovellettavien** konsolidoitujen vaatimusten osalta keskusyhteisöön. Ehdotettu momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan yhteenliittymälain sääntelyratkaisua, jossa keskusyhteisö rinnastetaan useissa yksittäisissä säännöksissä emoyritykseen. Voimassa olevassa laissa tämä sääntely on kuitenkin hajautettu eri pykäliin, eikä lakiin sisälly asiaa koskevaa selkeää yleissäännöstä. Ehdotetun säännöksen tarkoituksena on tältä osin koota ja selkeyttää voimassa olevaa oikeustilaa ilman, että keskusyhteisöön sovellettavien vaatimusten sisältöä olennaisesti muutetaan. Sanamuodoltaan momentti olisi nykyistä kattavampi ja koskisi yleisesti kaikkia niitä vaatimuksia, joita luottolaitoslainsäädäntö asettaa ryhmän emoyritykselle konsolidoidun aseman kannalta. Tällaisia vaatimuksia voivat olla sekä taloudellista asemaa koskevat velvoitteet että muut konsernitason ohjaukseen ja valvontaan liittyvät vaatimukset. Momentin perusteella keskusyhteisölle ei kuitenkaan syntyisi velvollisuutta hakea omistusyhteisön lupaa, koska tästä on säädetty erikseen luottolaitostoiminnasta annetun lain 2 a luvun 4 §:n 2 momentissa.

Yhteenliittymän ohjaus

2 §

Sitovat vaatimukset taloudellisesta asemasta, riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja muusta toiminnan järjestämisestä

~~Tässä pykälässä tarkoitetuista tehtävistä vastaa keskusyhteisön hallitus. Keskusyhteisö ei saa siirtää tehtäviä hallintoneuvostolle.~~

Yksityiskohtaiset perustelut:

Ehdotetun pykälän mukaan keskusyhteisön **hallituksen** olisi annettava tarvittavat sitovat vaatimukset omien varojen ja maksuvalmiuden hallinnasta, riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta, palkitsemisesta sekä sisäisestä valvonnasta. Sitovia vaatimuksia tulisi antaa myös muusta toiminnan järjestämisestä. Tällaisia voivat olla myös esimerkiksi lähipiiriluoantonantoa ja -sijoittamista koskevat vaatimukset sekä muut sääntelystä ja keskinäisen vastuun toteuttamisen kannalta olennaiset seikat ja järjestelyt. Luottolaitosten toimintaympäristön ja niihin kohdistuvan sääntelyn muuttuessa säännös on luonteeltaan joustava.

~~Sitovien vaatimusten merkittävyyden takia esitetään, että sitovien vaatimusten antaminen kuuluisi hallituksen toimivaltaan. Säännös olisi pakottava, eikä keskusyhteisön hallitus voisi siirtää toimivaltaansa toimivalle johdolle. Tältä osin säännös poikkeaa voimassa olevasta yhteenliittymälaista, jossa tehtävää ei ole säädetty nimenomaisesti hallitukselle.~~

~~Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että pykälässä tarkoitetuista tehtävistä sitovien vaatimusten antamiseksi vastaa keskusyhteisön hallitus. Tämä ei kuitenkaan estäisi hallitusta delegoimasta päätösvaltaa yksityiskohtaisemmissa kysymyksissä esimerkiksi toimivalle johdolle edellyttäen, että sitovien vaatimusten antamista koskeva tehtävä säilyy tosiasiallisesti hallituksen tehtävänä. Lisäksi momentissa säädettäisiin nimenomaisesti, että tehtäviä ei saisi siirtää hallintoneuvostolle.~~

Luottolaitostoimintaa koskevien vaatimusten soveltamistaso yhteenliittymässä

1 §

Soveltamistasoa koskeva lupa eräistä EU:n vakavaraisuusasetuksessa ja EU:n arvopaperistamisasetuksessa säädettyistä vaatimuksista

Finanssivalvonta voi hakemuksesta antaa keskusyhteisölle luvan päättää, että yksittäisten jäsenluottolaitosten sijasta seuraavia vaatimuksia sovelletaan kokonaan tai osittain ainoastaan yhteenliittymän konsolidoidulla tasolla:

1) **EU:n vakavaraisuusasetuksen toisessa osassa säädetty omistusosuuksia rahoitusalan ulkopuolisissa yrityksissä koskevat rajoitukset;**

Yksityiskohtaiset perustelut:

1 §. *Soveltamistasoa koskeva lupa eräistä EU:n vakavaraisuusasetuksessa ja EU:n arvopaperistamisasetuksessa säädettyistä vaatimuksista.* Pykälän **1 momentin** mukaan Finanssivalvonta voisi hakemuksesta antaa keskusyhteisölle luvan päättää, että **tiettyjä pykälässä yksilöityjä** EU:n vakavaraisuusasetuksen ja EU:n arvopaperistamisasetuksen vaatimuksia sovelletaan kokonaan tai osittain ainoastaan yhteenliittymän konsolidoidulla tasolla sen sijaan, että niitä sovellettaisiin yksittäisiin jäsenluottolaitoksiin. Pykälän mukaiset EU:n vakavaraisuusasetuksen ja EU:n arvopaperistamisasetuksen vaatimukset liittyvät, maksuvalmiusvaatimuksiin, **omistusosuuksia rahoitusalan ulkopuolisissa yrityksissä** ja suuria asiakasriskejä koskeviin rajoituksiin, raportointi- ja julkistamisvaatimuksiin sekä arvopaperistamista koskeviin vaatimuksiin. Ehdotukset perustuvat EU:n vakavaraisuusasetuksen 10 artiklaan, jonka nojalla jäsenluottolaitokset voidaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti vapauttaa kokonaan tai osittain asetuksen toisessa–kahdeksannessa osassa ja EU:n arvopaperistamisasetuksen 2 luvussa säädettyjen vaatimusten soveltamisesta. Omien varojen vaatimusten soveltamistasoa koskevasta luvasta säädettäisiin siihen liittyvien erityisten näkökohtien vuoksi erikseen luvun 2 §:ssä.

2 §

Omien varojen vaatimusten soveltamistasoa koskeva lupa

Jos keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen säännöissä niin määrätään, Finanssivalvonta voi hakemuksesta antaa keskusyhteisölle luvan päättää, että EU:n vakavaraisuusasetuksen **toisessa ja kolmannessa osassa** ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvussa säädettyjä omien varojen vaatimuksia sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen seitsemännessä osassa säädettyjä vähimmäisomavaraisuusastetta koskevia vaatimuksia voidaan soveltaa kokonaan tai osittain ainoastaan yhteenliittymän muodostamalla konsolidoidulla tasolla.

Yksityiskohtaiset perustelut:

2 §. *Omien varojen vaatimusten soveltamistasoa koskeva lupa.* Pykälässä säädettäisiin omien varojen vaatimuksia koskevasta sääntelyn soveltamistasoa koskevasta luvasta keskusyhteisölle.

Finanssivalvonta voisi hakemuksesta antaa keskusyhteisölle luvan päättää, että EU:n vakavaraisuusasetuksen **toisessa ja** kolmannessa osassa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvussa säädettyjä omien varojen vaatimuksia sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen seitsemännessä osassa säädettyjä vähimmäisomavaraisuusastetta koskevia vaatimuksia voidaan soveltaa kokonaan tai osittain ainoastaan yhteenliittymän muodostamalla konsolidoidulla tasolla. Pykälä perustuisi 1 §:n tavoin EU:n vakavaraisuusasetuksen 10 artiklassa säädettyyn poikkeusmahdollisuuteen.

5 §

Riskienhallinnan ja liiketoiminnasta riippumattomien valvontatoimintojen järjestämisen soveltamistasoa koskeva lupa

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luvan mahdollistaessa keskusyhteisö saa järjestää luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvun 8 §:ssä tarkoitetut liiketoiminnoista riippumattoman riskien valvontatoiminnon ja muut valvontatoiminnot ilman, että jäsenluottolaitos vastaa valvontatoimintojen järjestämisestä. Keskusyhteisön valvontatoiminnon on tällöin huolehdittava, että kunkin jäsenluottolaitoksen olennaiset riskit tunnistetaan, mitataan ja raportoidaan mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Jos jäsenluottolaitoksen hallitus ei saa muulla tavalla riittäviä tietoja laitoksen olennaisista riskeistä tavanomaisten raportointiprosessien kautta, keskusyhteisön valvontatoiminnon edustajalla tulee olla mahdollisuus saattaa tehtäviinsä kuuluvia asioita suoraan jäsenluottolaitoksen hallituksen tietoon. Keskusyhteisön **riippumattoman riskien** valvontatoiminnon on osallistuttava aktiivisesti jäsenluottolaitoksen riskistrategian luomiseen ja ~~kaikkien olennaisten riskienhallintaa koskevien päätösten tekemiseen sekä~~ huolehdittava siitä, että jäsenluottolaitoksen hallitus saa kokonaiskuvan jäsenluottolaitokseen kohdistuvista riskeistä.

Muutoksen perustelut:

Pankkitoiminnan corporate governance -periaatteiden lähtökohtana on, että pankin riskienhallintaa koskevat päätökset tekee ensimmäinen puolustuslinja. Toisen puolustuslinjan riippumattoman riskienvalvonnan tehtävä on varmistaa, että riskeihin liittyvät näkökohdat otetaan huomioon päätöksenteossa, mutta vastuu päätöksistä säilyy aina liiketoiminnasta vastaavilla yksiköillä.

6 §. *Keskusyhteisölle myönnettävän luvan myöntämisen edellytykset.*

Lupaedellytykset mahdollistaisivat nykyistä paremmin sen, että toimivaltainen pankkivalvoja voi lupamenettelyssä arvioida yhteenliittymän toimintaa ja siihen kohdistuvien vaatimusten toteutumista kokonaisvaltaisesti. **Pykälässä tarkoitettu lupa on tarkoitettu myönnettäväksi yhteenliittymän ohjauksen ja valvonnan riittävyden perusteella niin, että lupa koskee lähtökohtaisesti koko yhteenliittymää.**

7 luku

Tilinpäätös ja tilintarkastus

(FA:n ehdotukset uusiksi 7 luvun pykäläksi perusteluineen – muutosehdotukset työryhmämuistioon korostetaan tummennuksilla)

1 §

Yhteenliittymän yhdistelty tilinpäätös

Keskusyhteisön on laadittava **yhteenliittymään kuuluvien yritysten ja sellaisten muiden yritysten, jossa niillä yksin tai yhdessä on kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettu määräysvalta, tilinpäätösten yhdistelmänä tilinpäätös** (*yhteenliittymän yhdistelty tilinpäätös*).

Yhteenliittymän yhdisteltyyn tilinpäätökseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun säännöksiä, ellei tässä luvussa toisin säädetä. Jos yhteenliittymään kuuluva yritys on laskenut liikkeelle julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita, yhteenliittymän yhdistelty tilinpäätös on laadittava noudattaen kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja.

Tässä pykälässä tarkoitettuun yhdisteltyyn tilinpäätökseen on liitettävä yhteenliittymän toimintakertomus, josta käy ilmi kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 1 a §:ssä tarkoitetut tiedot koko yhteenliittymästä.

Edellä 1 ja 2 §:ssä tarkoitettuun yhdisteltyyn tilinpäätökseen sovelletaan, mitä kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 8 §:n 4 momentissa säädetään tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta digitaalisessa muodossa. Yhteenliittymän yhdisteltyyn tilinpäätökseen yhdisteltyihin muihin yrityksiin ei sovelleta, mitä mainitussa pykälässä säädetään velvollisuudesta laatia tilinpäätös digitaalisena. Mainitussa kirjanpitolain luvun 9 §:n 6 momentissa säädetyn digitaalisesti raportoivan kirjanpitovelvollisen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteenliittymää koskevat tiedot toimitetaan rekisteriviranomaiselle keskusyhteisön nimissä ja sen oikeushenkilötunnusta käyttäen.

Tilinpäätöksen liitetietoihin on sisällytettävä kuvaus yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen käsittävistä yhtiöistä ja yhteenliittymän rakenteesta.

Yhteenliittymän yhdistelty tilinpäätös on vahvistettava keskusyhteisön osuuskunnan kokouksessa.

Yksityiskohtaiset perustelut:

Tilinpäätöstä ja tilintarkastusta koskevat säännökset sisältyvät voimassa olevan yhteenliittymälain 9 §:ään. Ehdotuksen mukaan tätä asiakokonaisuutta koskevat säännökset jäsenettäisiin erillisiksi pykäliksi yhteen lukuun. Jäsenluottolaitoksen velvollisuudesta tilinpäätöksen laatimista koskevien tietojen toimittamisesta ei ehdoteta säädettäväksi erikseen, koska keskusyhteisön tiedonsaantioikeus ja jäsenluottolaitosten velvollisuus antaa tietoja perustuu 10 luvun 3 §:ään. Tilinpäätöksen nähtävillä pidosta ei ehdoteta myöskään säädettäväksi erikseen, koska velvollisuus sisältyy luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun säännöksiin, jotka tulisivat niin ikään sovellettavaksi sekä yhteenliittymän yhdisteltyyn tilinpäätökseen että keskusyhteisön tilinpäätökseen.

1 §. Yhteenliittymän yhdistelty tilinpäätös. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin yleisestä velvollisuudesta laatia yhteenliittymän yhdistelty tilinpäätös yhteenliittymän muodostamien yhteisöjen yhdistelmänä. Momentti tältä osin vastaisi sitä, mitä voimassa olevan yhteenliittymälain 9 §:n 2 momentissa on säädetty yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisvelvollisuudesta. **Nykyistä lakia täsmennettäisiin nykyistä käytäntöä vastaavasti siten, että yhdisteltyyn tilinpäätökseen olisi yhdisteltävä myös yhteenliittymään kuuluvien yritysten määräysvallassa olevat muutkin kuin rahoitus- tai vakuutusalan yritykset. Ehdotetun 2 luvun 2 §:n mukaan keskusyhteisöllä voi mainitussa pykälässä säädetyin edellytyksin olla määräysvalta myös tällaisissa yrityksissä.**

Momenttia sovellettaessa jäsenluottolaitoksia, jotka eivät ole muiden yhteenliittymään kuuluvien yritysten määräysvallassa, pidettäisiin yhteenliittymään kuuluvia yrityksiä yhdisteltäessä kollektiivisesti emoyrityksenä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin yhteenliittymän yhdisteltyyn tilinpäätökseen sovellettavista säännöksistä. Yhdisteltyyn tilinpäätökseen sovellettaisiin lähtökohtaisesti luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun mukaisia säännöksiä. Jos yksikin yhteenliittymään kuuluva yritys on laskenut liikkeelle julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita, yhdistelty tilinpäätös olisi laadittava kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että yhteenliittymän yhdisteltyyn tilinpäätökseen on liitettävä yhteenliittymän toimintakertomus, joka kattaa koko yhteenliittymän osalta toimintakertomukseen kirjanpitolain mukaan sisällytettävät tiedot.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi lailla (/ 2026) kirjanpitolakiin tehdyn, digitaalisen tilinpäätöksen laatimisvelvollisuutta koskevan muutoksen johdosta, että ainoastaan tässä ja 2 §:ssä tarkoitettu yhdistelty tilinpäätös olisi laadittava digitaalisena eikä vaatimusta sovellettaisi muihin yhteenliittymään kuuluviin yrityksiin. Lisäksi momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että keskusyhteisö on velvollinen toimittamaan tässä momentissa tarkoitettun tilinpäätöksen rekisteriviranomaiselle.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta sisällyttää yhdistellyn tilinpäätöksen liitetietoihin kuvaus yhdistelyn käsittävistä yhtiöistä ja yhteenliittymän rakenteesta. Voimassa olevaan yhteenliittymälakiin ei sisälly vastaavaa velvollisuutta, mutta yhteenliittymän läpinäkyvyyden ja tilinpäätösinformaation riittävyuden näkökulmasta nimenomaista velvoitetta pidetään perusteltuna.

Pykälän 6 momentissa säädetään yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen vahvistamisesta keskusyhteisön osuuskunnan kokouksessa. Voimassa olevaan yhteenliittymälakiin ei sisälly yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen vahvistamista koskevaa säännöstä. Sellaista kuitenkin pidetään perusteltuna yhdenmukaisuussyistä, koska tilinpäätös on vakiintuneesti vahvistettava yhtiökokouksessa, osuuskunnan kokouksessa tai vastaavassa toimielimessä.

2 §

Säännösten soveltaminen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan yhteenliittymän tilinpäätökseen

Jos keskusyhteisö on rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettu ryhmittymän johdossa oleva yritys, **1 §:ssä tarkoitettuun yhdisteltyyn tilinpäätökseen**

yhdistellään sen lisäksi, mitä mainitussa pykälässä säädetään, ryhmittymään kuuluvat vakuutusyritykset noudattaen, mitä mainitussa pykälässä säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun yhdisteltyyn tilinpäätökseen on liitettävä yhteenliittymän toimintakertomus, josta käy ilmi kirjanpitolain 3 luvun 1 a §:ssä tarkoitettut tiedot koko rahoitus- ja vakuutusryhmittymästä.

Yksityiskohtaiset perustelut:

2 §. Säännösten soveltaminen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan yhteenliittymän tilinpäätökseen. Pykälässä ehdotetaan selvennettäväksi, että **jos** keskusyhteisö on rahoitus- ja vakuutusryhmittymän johdossa oleva yritys, **yhdisteltyyn tilinpäätökseen yhdistellään ryhmittymään kuuluvat vakuutusalan yritykset 1 §:n mukaisesti. Tämän pykälän mukainen tilinpäätös täyttäisi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa ryhmittymän tilinpäätökselle asetetut vaatimukset eikä erillistä ryhmittymän tilinpäätöstä siten tarvitsisi laatia. Tässä pykälässä tarkoitettuun yhdisteltyyn tilinpäätökseen liitettävän toimintakertomuksen olisi katettava kirjanpitolain mukaan toimintakertomukseen sisällytettävät tiedot koko ryhmittymän osalta.**

Tällaisessa tilinpäätöksessä olisi lisäksi eriteltävä yhteenliittymän osuus rahoitus- ja vakuutusryhmittymästä ilmoitetuista keskeisistä taloudellisista tiedoista.

3 §

Yhteenliittymän yhdisteltyyn tilinpäätökseen sisällytettävä kestävyysraportti

Edellä 1 §:n 2 momentissa tai 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun yhteenliittymän toimintakertomukseen on sisällytettävä kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitettu kestävyysraportti, jos yhteenliittymä täyttää kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 6 momentissa säädetyt edellytykset. Kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitettua yhteenliittymää koskevat tiedot toimitetaan rekisteriviranomaiselle keskusyhteisön nimissä ja sen oikeushenkilötunnusta (LEI-tunnus) käyttäen.

Mitä kirjanpitolain 7 luvussa sanotaan konsernista, konsernikestävyysraportista, konsernitalinpäätöksestä ja konsernin toimintakertomuksesta, sovelletaan yhteenliittymään, tässä pykälässä tarkoitettuun yhteenliittymän kestävyysraporttiin, edellä tämän luvun 1 §:ssä tarkoitettuun yhdisteltyyn tilinpäätökseen ja yhteenliittymän toimintakertomukseen. Jos yhteenliittymään sovelletaan tämän luvun 2 §:ää, siinä tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään sovelletaan, mitä tässä pykälässä sanotaan yhteenliittymästä ja sen kestävyysraportista, yhdistelystä tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.

Yksityiskohtaiset perustelut:

3 §. Yhteenliittymän yhdisteltyyn tilinpäätökseen sisällytettävä kestävyysraportti. Pykälässä säädettäisiin, että yhteenliittymän tasolla kestävyysraportti voitaisiin sisällyttää yhteenliittymän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Jäsenluottolaitos voisi päättää jättää soveltamatta kirjanpitolain 7 luvun mukaisia säännöksiä kestävyysraportista kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 6 momenttiin sisältyvän nimenomaisen säännöksen

nojalla. Kirjanpitolain 7 luvun soveltamista yhteenliittymään täsmennettäisiin siten säätämällä, että mitä mainitussa luvussa säädetään konsernista, konsernitilinpäätöksestä, konsernin toimintakertomuksesta ja konsernin kestävyysraportoinnista, sovelletaan vastaavasti yhteenliittymään.

Mainitun luvun soveltamista yhteenliittymään täsmennettäisiin lisäksi siten, että keskusyhteisö olisi omissa nimissään velvollinen toimittamaan rekisteriviranomaiselle mainitun luvun 25 §:ssä tarkoitetut tiedot.

4 §

Keskusyhteisön tilinpäätös

Keskusyhteisön tilinpäätöksen laatimiseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun säännöksiä, jollei 2 momentista muuta johdu.

Keskusyhteisö ei ole velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöstä.

Yksityiskohtaiset perustelut:

4 §. Keskusyhteisön tilinpäätös Pykälässä säädettäisiin **keskusyhteisön** tilinpäätökseen sovellettavista luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksistä.

Nykyisestä laista poiketen laissa ei säädettäisi velvollisuudesta laatia erillistä keskusyhteisön konsernitilinpäätöstä yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen lisäksi, koska edellä 1 luvussa ehdotetun mukaisesti keskusyhteisökonserni ei ole valvonnallinen konsolidointitaso eikä konsernitilinpäätöksen laatiminen vaikuttaisi yhtiölainsäädännön mukaisiin voitonjakorajoituksiin. Lisäksi yhteenliittymätaso on käytännössä ainoa taso, jonka taloudellista asemaa seurataan markkinoilla.

5 §

Yhteenliittymän yhtenäiset tilinpäätösperiaatteet

Keskusyhteisön on vahvistettava yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja yhteenliittymään kuuluville yrityksille yhteenliittymässä noudatettavat sitovat tilinpäätösperiaatteet.

Yksityiskohtaiset perustelut:

5 §. Yhteenliittymän yhtenäiset tilinpäätösperiaatteet. Pykälässä säädettäisiin **keskusyhteisön** velvollisuudesta vahvistaa sitovia tilinpäätösperiaatteita. Voimassa olevasta laista poiketen keskusyhteisö ei voisi päätöksellään poiketa kansainvälisistä tilinpäätösstandardeista, vaan yhteenliittymässä noudatettavien tilinpäätösperiaatteiden tulee olla tilinpäätösstandardien mukaiset sikäli kuin niitä sovelletaan yhteenliittymässä. **Koska kansainväliset tilinpäätösstandardit eivät tunnista yhteenliittymämallia, keskusyhteisö voisi kuitenkin soveltaa niitä yhteenliittymään standardien tarkoituksen mukaisella tavalla.**

6 §

Tilintarkastus ja kestävyysraportoinnin varmentaminen

Keskusyhteisön tilinpäätöksen sekä yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen tilintarkastukseen ja kestävyysraportoinnin varmentamiseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun säännöksiä.

Yhteenliittymän yhdistelystä tilinpäätöksestä annettavan tilintarkastuskertomuksen käsittelyyn keskusyhteisön toimielimissä sovelletaan, mitä osuuskuntalaissa on säädetty tilintarkastuskertomuksen käsittelystä.

Yksityiskohtaiset perustelut:

6 §. *Tilintarkastus ja kestävyysraportoinnin varmentaminen.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että **keskusyhteisön tilinpäätöksen** sekä yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen tilintarkastukseen ja kestävyysraportoinnin varmentamiseen sovelletaan luottolaitoslain 12 luvun säännöksiä. Pykälän 2 momentin mukaan yhteenliittymän yhdistelty tilinpäätös käsiteltäisiin keskusyhteisön toimielimissä vastaavalla tavalla kuin muu tilinpäätös.

7 §

Jäsenluottolaitoksen tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Jos jäsenluottolaitoksen tilintarkastaja havaitsee tehtävänsä suorittaessaan, että jäsenluottolaitos on Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä tarkoitetulla tavalla rikkonut keskusyhteisön tämän lain 5 luvun 2–3 §:n nojalla antamia sitovia vaatimuksia tai mainitun luvun 4 §:n nojalla asettamia omien varojen **vähimmäistasoja**, hänen on viipymättä ilmoitettava asiasta keskusyhteisölle ja Finanssivalvonnalle.

Sen lisäksi, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä säädetään tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta, jäsenluottolaitoksen tilintarkastajan on tehtävä mainitussa pykälässä tarkoitettu ilmoitus myös keskusyhteisölle.

Yksityiskohtaiset perustelut:

7 §. *Jäsenluottolaitoksen tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että jäsenluottolaitoksen tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle kattaisi myös yhteenliittymän toiminnassa noudatettavien sitovien vaatimusten rikkomisen. Pykälä ei laajentaisi tilintarkastustehtäviä, vaan havainnoista olisi ilmoitettava tilintarkastusta koskevien muiden tehtävien kautta saatujen tietojen pohjalta. Lisäksi vastaava ilmoitus olisi tehtävä keskusyhteisölle. Säännös olisi kokonaan uusi voimassa olevaan lakiin nähden, mutta sen katsotaan olevan tarpeellinen yhteenliittymän toiminnan valvonnan kannalta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että jäsenluottolaitoksen tilintarkastajan olisi tehtävä Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä tarkoitettu ilmoitus Finanssivalvonnan ohella keskusyhteisölle. Ehdotuksella pyritään varmistamaan, että keskusyhteisöllä on käytössään tarpeelliset tiedot sen jäsenluottolaitoksiin liittyvistä olennaisista tiedoista ja riskeistä.

8 §

Puolivuosikatsauksen laatiminen ja sitä koskevat poikkeukset

Keskusyhteisön on laadittava yhteenliittymän puolivuositarkastus luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:ssä säädetyllä tavalla. Yhteenliittymän puolivuositarkastukseen sisällytettäviin **yrityksiin** sovelletaan, mitä **1 ja 2 §:ssä** säädetään yhteenliittymän **yhdistellystä tilinpäätöksestä**.

Jäsenluottolaitokseen ei sovelleta, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:ssä säädetään puolivuositarkastuksesta, jollei arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:n 1 momentista muuta johdu.

Yksityiskohtaiset perustelut:

8 §. Puolivuositarkastuksen laatiminen ja sitä koskevat poikkeukset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta laatia yhteenliittymän puolivuositarkastus voimassa olevan yhteenliittymälain 9 §:n 5 momentin mukaisesti. **Lisäksi momentissa säädettäisiin selvyiden vuoksi, että puolivuositarkastukseen sisällytetään samat yritykset kuin yhdistelyyn tilinpäätökseen ehdotetun 1 ja 2 §:n mukaisesti.** Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksista puolivuositarkastuksen laatimiseen voimassa olevaa lakia vastaavasti. Momentissa kuitenkin selvennettäisiin poikkeuksen suhde arvopaperimarkkinalaissa säädettyihin tiedonantovelvollisuuksiin.

14 luku

Erinäiset säännökset

(FA:n ehdotus uudeksi pykäläksi perusteluineen. Pykälä korvaisi voimassa olevan lain 38 §:n, joka puuttuu työryhmämuistiosta)

4 §

Salassapitovelvollisuus

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 14 ja 15 §:ssä säädetään salassapitovelvollisuudesta ja oikeudesta luovuttaa tietoja luottolaitoksesta, sovelletaan myös keskusyhteisössä.

Yhteenliittymään kuuluvat yritykset saavat mainittujen pykälien estämättä antaa toisilleen yhteenliittymän toiminnan järjestämisen kannalta tarpeellisia tietoja niin kuin yhteenliittymä olisi yksi yritys. Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa luovuttaa kuitenkin ainoastaan sille, jota koskee edellä mainituissa pykälissä säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus.

Yksityiskohtaiset perustelut:

4 §. *Salassapitovelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin poikkeuksista luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 14 §:ssä säädettyyn salassapitovelvollisuuteen. Vastaava säännös sisältyy nykyisen

lain 38 §:ään, jonka mukaan yhteenliittymään kuuluvat yritykset voivat luovuttaa tietoja toisilleen salassapitosäännösten estämättä niin kuin yhteenliittymä olisi yksi yritys. Sen varmistamiseksi, etteivät salassapitosäännökset johda yhteenliittymien toimintojen estymiseen tai toiminnan tehokkuutta olennaisesti heikentäviin nykyisten tietojärjestelmien ja niihin perustuvan toiminnan mittaviin uudelleenjärjestelyihin, pykälässä ehdotetaan, että yhteenliittymään kuuluvat yritykset saisivat edelleen luottolaitoslain 15 luvun 15 §:n estämättä luovuttaa toisilleen tietoja edellyttäen, että tietojen vastaanottajaa sitoo laissa säädetty salassapitovelvollisuus. Tietojen luovutuksen edellytyksenä olisi kuitenkin, että se on tarpeen yhteenliittymän harjoittaman liiketoiminnan ja muun toiminnan järjestämisen kannalta. Säännös on tarkoitettu sovellettavaksi esimerkiksi sellaisten asiakkaan maksutietojen luovuttamiseen, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin yhteenliittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin, jos se on tarpeen yhteenliittymän harjoittaman maksuliiketoiminnan hoitamiseksi. Tiedon jakaminen voisi liittyä myös asiakkuuksien hallintaan tai liiketoiminnan kehittämiseen liittyviin tehtäviin. Lisäksi yhteenliittymään kuuluvat yritykset voisivat luovuttaa keskusyhteisölle tietoja, jotka ovat tarpeen keskusyhteisön tehtävien hoitamiseksi.

15 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

(FA:n ehdotukset uusiksi 15 luvun pykäliksi perusteluineen; muutosehdotukset osoitetaan tummennuksin)

1 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan **1.7.2027**.

Tällä lailla kumotaan talletuspankkien yhteenliittymästä annettu laki (599/2010; **kumottu laki**).

Yksityiskohtaiset perustelut:

1 §. Voimaantulo. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan **1.7.2027**. Lailla kumottaisiin voimassa oleva yhteenliittymälaki (**kumottu laki**).

2 §

Siirtymäsäännökset

Kumotun lain mukaisesti ennen tämän lain voimaantuloa muodostettua talletuspankkien yhteenliittymää pidetään tässä laissa tarkoitettuna luottolaitosten yhteenliittymänä. Mainitun lain nojalla ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyä keskusyhteisön toimilupaa pidetään tämän lain 2 luvun 5 §:n mukaisena toimilupana.

Kumotun lain 4 luvun nojalla Finanssivalvonnan myöntämä poikkeuslupa pysyy voimassa luvan ehtojen mukaisesti. Ennen 1.1.2029 myönnettävään tämän lain 6 luvun 1–5 ja 8 §:ssä tarkoitettuun lupaan sovelletaan kumotun lain säännöksiä. Jos keskusyhteisö hakee tämän

lain edellä mainituissa lainkohdissa tarkoitettua lupaa ennen 1.1.2029, päätökseen sovelletaan tämän lain säännöksiä.

Kumotun lain 17 §:n nojalla annetut sisäiset ohjeet on saatettava vastaamaan tämän lain 4 luvun 2 ja 3 §:ssä asetettuja vaatimuksia ja mainitun luvun 3 §:ssä tarkoitettua omien varojen vähimmäistasot on asetettava 1.1.2029 mennessä.

Keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen tämän lain mukaiset sääntömuutokset on hyväksyttävä viimeistään vuoden 2028 aikana pidettävässä sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen hyväksymisestä vastaavan hallintoelimen kokouksessa.

Keskusyhteisön hallituksen on täytettävä 2 luvun 4 §:ssä asetetut vaatimukset viimeistään vuonna 2028 pidettävän hallituksen jäsenet valitsevan hallintoelimen kokouksesta alkaen.

Mitä edellä 7 luvun 1 §:n 3 momentissa säädetään tilinpäätöksen laatimisesta digitaalisena ja 3 §:ssä yhteenliittymän kestävyysraportoinnista, sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2027 laadittavaan tilinpäätökseen ja kestävyysraporttiin.

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleisiin **kumotun lain 25–27 §:n** mukaisiin jäsenluottolaitosten keskinäisen vastuun toteuttamista koskeviin menettelyihin ja viranomaismenettelyihin sovelletaan **kumotun lain** säännöksiä.

Yksityiskohtaiset perustelut:

2 §. Siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin **kumotun lain** mukaisesti perustetun yhteenliittymän pitämisestä ehdotetussa laissa tarkoitettuna luottolaitosten yhteenliittymänä. Keskusyhteisöjen nykyiset toimiluvat pysyisivät voimassa ehdotetun lain mukaisina toimilupina ilman erillisiä toimenpiteitä.

Pykälän *2 momentin* mukaan **kumotun lain** nojalla myönnetty jäsenpankkipoikkeus pysyisi voimassa luvan ehtojen mukaisesti sen voimassaoloajan, jollei sitä erikseen muuteta. Jos ehdotetun lain 6 luvussa tarkoitettu Finanssivalvonnan keskusyhteisölle myöntämisen luvan voimassaolo päättyy lain voimaantulon jälkeen mutta ennen 1.1.2029, luvan myöntämiseen sovellettaisiin **kumotun lain** sääntelyä.

Pykälän *3 momentin* mukaan **kumotun lain** nojalla annetut sisäiset ohjeet olisi saatettava vastaamaan tämän lain 4 luvun 2 ja 3 §:ssä asetettuja vaatimuksia ja mainitun luvun 3 §:ssä tarkoitettua omien varojen tavoitetasot on asetettava 1.1.2029 mennessä.

Pykälän *4 momentin* mukaan tämän lain edellyttämät keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen muutokset olisi hyväksyttävä viimeistään vuoden 2028 aikana pidettävässä, sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen hyväksymisestä vastaavan hallintoelimen kokouksessa.

Pykälän *5 momentin* mukaan keskusyhteisön hallituksen olisi täytettävä ehdotetussa 2 luvun 4 §:ssä asetetut vaatimukset viimeistään siitä osuuskunnan varsinaisesta kokouksesta alkaen, joka pidetään vuoden 2028 aikana.

Pykälän 6 momentin mukaan ehdotettuja tilinpäätöksen laatimista digitaalisena koskevaa 7 luvun 1 §:n 3 momenttia ja yhteenliittymän kestävyysraportointia koskevaa mainitun luvun 3 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2027 laadittavaan tilinpäätökseen ja kestävyysraporttiin.

Pykälän 7 momentissa säädettäisiin siitä, että ennen lain voimaantuloa vireille tulleisiin jäsenluottolaitosten keskinäisen vastuun toteuttamista koskeviin menettelyihin ja viranomaismenettelyihin sovellettaisiin **kumotun lain** säännöksiä. Käynnissä olevat menettelyt saatettaisiin siis päätökseen nykysääntelyn mukaisesti.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

7 luku

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

1 §

Hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset

Jos luottolaitoksella on hallintoneuvosto, tämän ja 8 a luvun säännökset hallituksesta koskevat hallintoneuvostoa, **siltä osin siinä laajuudessa** kuin sille ~~on~~ yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaan **annetut annettu muuten** hallitukselle **muuten kuuluvat tehtävät sitä edellyttävät kuuluvia tehtäviä. Tällaisena** Tässä momentissa tarkoitettuna tehtävänä ei **kuitenkaan** pidetä pelkästään toimitusjohtajan valintaa tai vapauttamista, jos sääntöjen mukaan päätös on tehtävä hallituksen **tai 3 §:ssä tarkoitetun nimitysvaliokunnan** esityksestä.

Yksityiskohtaiset perustelut

1 §. *Hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset.* Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi virke, jolla selvennettäisiin rajanvetoa siitä, milloin hallintoneuvosto on sääntelyllisesti rinnastettava hallitukseen. Ehdotetun virkkeen mukaan toimitusjohtajan valintaa ja vapauttamista koskevaa tehtävä ei sellaisenaan aiheuttaisi hallintoneuvoston rinnastamista hallitukseen, jos hallintoneuvosto sääntömääräysten perusteella ainoastaan päättää asiasta hallituksen **tai nimitysvaliokunnan** esityksestä. **Koska hallintoneuvostoihin muuten tulisivat sovellettavaksi sellaisenaan kaikki hallintoelimiä koskevat vaatimukset, mukaan lukien EU-sääntelyn 2 ja 3-taso, vaikka hallintoneuvostot käytännössä enintään vahvistavat joitain hallituksen tekemiä, lähinnä strategiseen ohjaukseen liittyviä päätöksiä, nykyistä säännöstä ehdotetaan joustavoitettavaksi siten, että hallintoneuvostolle vakavaraisuussääntelyssä asetettavat vaatimukset olisi suhteutettava hallintoneuvostolle siirrettyihin vakavaraisuussääntelyssä tarkoitettuihin tehtäviin. Hallintoneuvoston jäsenten olisi kuitenkin aina täytettävä 4 §:ssä säädetyt yleiset kelpoisuusvaatimukset.**

Pykälän 1 momentin 1 kohtaa tarkistettaisiin 2. lakiehdotuksen 14 luvun 3 §:n johdosta.

FA:n lisähuomio edellä olevasta muutosehdotuksesta:

Vastaava muutos olisi samoin perustein tarpeen myös muualla luottolaitoslaissa, jossa säädetään hallintoneuvoston rinnastamisesta hallitukseen (LLL 8:1 ja 9:3).